

A favor de la renda garantida ciutadana

El dissabte 5 de juliol l'economista Miquel Puig va publicar un article en aquest mateix diari sota el títol *Contra la renda garantida ciutadana*. Com és fàcil deduir, l'autor exposava els seus arguments en contra de la ILP sobre la renda garantida ciutadana (RGC), que des de dimarts passat es debat en comissió parlamentària. En el seu article, Miquel Puig afirmava: "Simpatitzo amb aquest objectiu perquè em repugna la desigualtat i comparteixo la convicció que és necessari que els poders públics s'impliquin a fons per limitar-la". Considera, però, que "la solució que es proposa és un gravíssim error". Des del meu punt de vista, els seus arguments no són pertinents perquè obvien el context en què emergeix la proposta, parteixen d'una premissa equivocada respecte al problema i les seves causes i, finalment, valoren excessivament els efectes perversos de la mesura.

En relació al context d'aquesta iniciativa, cal recordar, tal com s'explica a la memòria justificativa del projecte, que la ILP sobre RGC sorgeix com a resposta a tres factors clau. En primer lloc, s'apunta la manca de desenvolupament de l'article 24.3 de l'actual Estatut d'Autonomia de Catalunya, en què s'estableix que "les persones o famílies que es troben en situació de pobresa tenen dret a accedir a una renda garantida de ciutadania que els assegurï els mínims d'una vida digna, d'acord amb les condicions que legalment s'estableixen". En segon lloc, s'emmarca la proposta en el context europeu, un context marcat per l'Estratègia Europea 2020, que inclou entre els seus objectius la reducció en 20.000.000 del nombre de persones en situació de pobresa i exclusió social. En tercer lloc, s'explica que la ILP sorgeix per substituir la renda mínima d'inserció, que amb la llei 5/2012 del 20 de març (la coneguda llei d'acompanyament del pressupostos de la Generalitat) passa a ser molt més restrictiva, queda condicionada a la disponibilitat pressupostària i deixa de ser un dret subjectiu de les persones en situació de pobresa.

Tot plegat, l'incompliment de la llei i la manca de mesures, es dona en un escenari en què les xifres de pobresa i risc d'exclusió social

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

creixen dia a dia, i en què els perfils de les persones afectades es diversifiquen, cosa que no fa sinó accentuar la inadequació de les mesures existents.

Pel que fa al problema i les seves causes, d'una banda cal insistir que la desigualtat no és el mateix que la pobresa i, de l'altra, que les causes de la pobresa no són individuals sinó socials. L'objectiu de la renda garantida és assegurar els mínims per a una vida digna a aquelles persones que es trobin en situació de pobresa, i no pas combatre la desigualtat, que és una altra realitat que té a veure amb el repartiment de la riquesa i l'accés als recursos. Que una part de la població no tingui prou diners per menjar, escalfar-se a l'hivern o viure en un mínim de condicions higièniques és un fracàs de la societat catalana i no un fracàs de la persona. La pobresa no és ni una casualitat en mans del destí ni un càstig per a aquells que no s'han esforçat i han deixat escapar bones oportunitats. La pobresa sorgeix quan la ciutadania no té garantit l'accés als recursos de manera igualitària. Que un de cada sis alumnes de quinze anys tingui problemes per resoldre qüestions senzilles d'economia domèstica, tal com indiquen els resultats de l'informe PISA 2012, és un factor de risc de pobresa que té a veure amb el sistema educatiu i el

context socioeconòmic de l'alumne, però no amb el mateix alumnat. L'esforç i l'aprenentatge no són capacitats innates en les persones.

Finalment, bona part dels arguments que Miquel Puig exposa en contra de la ILP es construeixen entorn dels possibles efectes perversos que podria generar una mesura com la RGC. Aquests efectes es donarien en termes de desincentiu a l'ocupació, efecte crida de la immigració, atenció assistencial, aprofitament dels recursos públics i desintegració de les famílies. En aquest sentit cal dir que tota política social corre el risc de tenir efectes no desitjats, però això no és raó suficient per deixar d'implementar-la, i menys en un context on sobren els casos en què el poder econòmic i polític s'ha aprofitat del contribuent. Pensar que la vida al llindar de la pobresa, 7.968 euros anuals, pot incentivar actituds de *free rider* és subestimar el que suposen quotidianament la pobresa i el risc d'exclusió social: no poder donar carn i peix als fills, desitjar que arribi l'estiu perquè a casa hi faci menys fred i hi hagi més llum amb l'allargament del dia, o passar per Càritas a buscar roba per comptes d'anar a les rebaixes del juliol.

En definitiva, establir per endavant que un dret a la renda garantida no condicionat a raons de caràcter pressupostari implica posar en perill les partides de sanitat i ensenyament públic, equival a emetre una anàlisi a curt termini en què el determinisme econòmic s'imposa a la política. Tal com va dir el metge Antoni Barbarà en la seva compareixença a la comissió parlamentària del dimarts 8 de juliol: "La pobresa és molt dolenta per a la salut. En canvi, la renda garantida ciutadana és objectivament bona per a la salut".

FRANCESC MELCION

Miquel Puig diu que la ILP per la renda garantida és un "gravíssim error", però els seus arguments no són pertinents

Pensar que la vida al llindar de la pobresa pot incentivar actituds de 'free rider' és subestimar el risc d'exclusió social